

**Posudek na hodnocení vlivů záměru
na lokality soustavy Natura 2000
dle § 45i zákona 114/1992 Sb., v platném znění**

Větrné elektrárny Potštát - Kyžlířov

Jan Losík

říjen 2010

Datum zpracování posudku: 15. 10. 2010

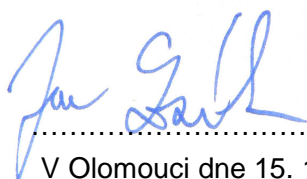
Zpracovatele posudku:

Mgr. Jan Losík, PhD.
Schweitzerova 47
779 00 Olomouc
tel.: 604 623 654

Autorizace ke zpracování posudku:

Autor je držitelem autorizace MŽP ČR č.j. 630/279/05 k posuzování vlivů na lokality soustavy Natura 2000.

Podpis zpracovatele posudku:

.....
V Olomouci dne 15. 10. 2010

1 Úvod

Předmětem tohoto posudku je dokumentace o hodnocení vlivu záměru na lokality soustavy Natura 2000 dle § 45i zákona 114/92 Sb., v platném znění, k záměru „Větrné elektrárny Potštát - Kyžlířov“, které vypracoval RNDr. Marek Banaš, Ph.D. v lednu roku 2010. Zadavatelem posudku je Ing. Petr Götthans, který pro daný záměr zpracoval odborný posudek EIA dle přílohy č. 5 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.

Cílem zpracování naturového hodnocení v posudku je prověřit správnost dokumentace, resp. její součásti – naturového hodnocení záměru. Jedná se zejména o posouzení úplnosti a správnosti v dokumentaci uvedených údajů a závěrů dokumentace, zda záměr má nebo nemá významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost konkrétních lokalit.

Předkládaný posudek byl zpracován podle souvisejících metodických pokynů MŽP ČR a je v souladu s § 45i zákona č. 114/1992 Sb. (o ochraně přírody a krajiny, v platném znění).

2 Základní údaje o záměru

Název záměru: Větrné elektrárny Potštát - Kyžlířov

Umístění záměru: Katastrální území: 678 805 Kyžlířov
Obec: Potštát - Kyžlířov
Kraj: Olomoucký

Rozsah (kapacita) záměru: Hodnocení dr. Banaše je zpracováno pro stavbu pěti větrných elektráren, modelu VESTAS V90 o jmenovitém výkonu 2,0 MW. Každá elektrárna je vybavena naklápěcím mechanismem, aktivním směřováním větru a třílistovým rotorem o průměru 90 m (délka listu rotoru 45 m) a nosnou kuželovou ocelovou věží o výšce 105 metrů.

Věž bude zakotvena do základu ve formě železobetonové desky o průměru cca 16 m, výšky 1,9 m (na základové spáře v hloubce 3 m). Základ bude uložen pod terénem a překryt zeminou o mocnosti cca 1 metr. Vedle věže jedné větrné elektrárny bude umístěna kontejnerová betonová trafostanice. Posuzované větrné elektrárny budou připojeny podzemním kabelem do příslušné rozvodny. Vysokonapěťové kabelové vedení (34 kV) bude tvořit svazek jednožilových kabelů vedených v kabelovém kanále a ve výkopu 50 x 120 cm. Vedení se předpokládá podél stávajících komunikací. V travnatých porostech dojde k odkrytí drnu, po zasypání výkopu bude drn opět překlopen na původní místo. V objektu RZ Hranice bude zbudováno jedno nové pole pro transformaci 110/34 kV. Pro příjezd jeřábu a obsluhy k místu stavby VE bude postavena plocha se zpevněným povrchem. U žádného objektu se nepočítá s vytápěním, rozvodem vody ani s výstavbou sociálního zařízení. Doba provozu záměru není specifikována, lze ji předpokládat po celou dobu životnosti staveb.

Záměr byl předložen v jediné variantě. Kromě navržené (aktivní) varianty lze definovat nulovou variantu, která znamená zachování stávajícího stavu, tedy pokračování současného zemědělského využívání území bez výstavby větrných elektráren.

3 Hodnocení vlivů záměru na EVL a PO

Posouzení úplnosti a správnosti naturového hodnocení v dokumentaci EIA

Obsah textu hodnocení odpovídá požadavkům § 45i zákona č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Struktura a metody hodnocení jsou v souladu s metodickým pokynem MŽP pro provádění naturových hodnocení. Po formální stránce je možné hodnocení považovat za úplné.

Autor hodnocení věnoval dostatečnou pozornost charakteristice záměru a uvedl všechny potřebné údaje relevantní pro vyhodnocení vlivu na evropsky významné lokality a ptačí oblasti. Adekvátně k vlastnostem záměru je popsáno také dotčené území a charakterizovány biotopy v místě plánované stavby větrných elektráren.

Identifikace potenciálně ovlivněných území soustavy Natura 2000 proběhla odpovídajícím způsobem. Hlavním kritériem byla poloha záměru vzhledem k okolním ptačím oblastem a evropsky významným lokalitám, přičemž byly zohledněny i vlastnosti předmětů ochrany v těchto územích. Jako potenciálně ovlivněné byly určeny Evropsky významná lokalita Libavá, Ptačí oblast Libavá a Evropsky významná lokalita Sudkova štola. V hodnocení dále následuje charakteristika těchto území zahrnující také popis bionomie a problematiku ochrany chrástala polního, vrápence malého a netopýra černého. Tyto druhy byly posuzovatelem určeny jako potenciálně ovlivněné předměty ochrany.

Autor konstatuje, že podklady dodané zadavatelem byly dostatečné k provedení posouzení. S tímto tvrzením je možné souhlasit, neboť k hodnocení byly k dispozici jak odpovídající informace o rozsahu záměru, tak i dostatečné znalosti o bionomii a rozšíření předmětů ochrany dotčených EVL a PO. V zájmovém území proběhl v letech 2005 – 2008 biologický průzkum orientovaný na zjištění přítomnosti obratlovců (Kočvara 2008). Rovněž byly využity informace z publikací zabývajících se rizikem kolizí ptáků a netopýrů s větrnými elektrárnami.

V kapitole věnované samotnému vyhodnocení vlivů záměru na lokality soustavy Natura 2000 uvádí dr. Banaš nejprve obecné metodologické principy, jimiž se při zpracování hodnocení řídil. V souladu s metodikou MŽP byla použita 5 bodová stupnice umožňující kategorizovat zjištěný vliv podle významnosti jeho dopadů na předměty ochrany. Rovněž zde jsou uvedeny indikátory používané pro stanovení hranice významně negativního vlivu. Autor dále v hodnocení definuje hlavní vlivy větrných elektráren na živou přírodu. Jsou jimi rušení hlukem a přítomnost elektráren v krajině, mortalita způsobovaná kolizemi živočichů s konstrukcí elektráren a ztráta či narušení biotopu v důsledku stavby elektráren a související infrastruktury.

Vyhodnocení vlivů na Ptačí oblast Libavá

Při posuzování vlivu záměru na populaci chřástala polního, jehož populace a biotop jsou předmětem ochrany PO Libavá, využil dr. Banaš výsledků studie vlivu na obratlovce, kterou pro hodnocení záměr vypracoval Mgr. Radim Kočvara (Kočvara 2008). Studie prezentuje výsledky terénních průzkumů, které byly v území plánovaného větrného parku provedeny v letech 2005 až 2008. Mimo jiné obsahuje i údaje o výskytu chřástala polního v širším okolí záměru. Z výsledků vyplývá, že chřástal polní se v místě stavby ani v jejím bezprostředním okolí ve sledovaných letech nevyskytoval. Nejbližší výskyt tohoto druhu byl zaznamenán ve vzdálenosti 1,5 km. Možnost přímého narušení biotopu chřástala polního byla proto vyloučena.

Autor hodnocení se také zabýval možným negativním působením akustického rušení chřástalů, kteří by mohli hnízdit v okolí větrného parku. S použitím výsledků zahraničních studií, které se této problematice věnovaly, byla možnost toho vlivu vyloučena z důvodu dostatečné vzdálenosti záměru od hranice PO. Riziko kolize chřástalů s konstrukcí větrných elektráren plánovaných v rámci hodnoceného záměru bylo vyloučeno z důvodu absence chřástala polního v daném území a značné vzdálenosti od hranice PO.

Se všemi výsledky této části hodnocení je možné plně souhlasit. Zejména oceňuji fakt, že data o výskytu chřástala polního jsou založena na několikaletém sledování území s opakováním návštěv v období hnízdění. Chřástal polní patří k druhům, jejichž početnost na lokalitě může značně kolísat jak meziročně, tak v rámci jedné sezóny. Pro adekvátní vyhodnocení významu území pro chřástala je proto víceleté opakované sledování nanejvýš potřebné. Je třeba také dodat, že dr. Banaš zvolil jako kritérium při posuzování nejmenší vzdálenost mezi záměrem a hranicí PO. Ve skutečnosti se biotopy vhodné pro výskyt chřástala polního na území PO vyskytují minimálně ve dvojnásobné vzdálenosti.

Vyhodnocení vlivů na Evropsky významnou lokalitu Sudkova štola

Předmětem ochrany této EVL je zimující populace vrápence malého. Během průzkumu na místě plánované stavby ani v jejím bezprostředním okolí nebyl tento druh zaznamenán (Kočvara 2008). Riziko významného negativního ovlivnění tohoto druhu bylo proto vyloučeno. Vzhledem k dostatečné vzdálenosti EVL od plánované stavby je také možné vyloučit riziko rušení vrápenců na zimovišti. Autor dále na základě znalostí o biologii druhu a skutečnosti, že kolize vrápence malého s větrnou elektrárnou nebyla dosud zaznamenána, vylučuje možnost významně negativního vlivu souvisejícího s možností střetu jedinců s elektrárnami. Také se závěry této kapitoly je možné souhlasit, významně negativní vliv je možné vyloučit zejména s ohledem na dostatečnou vzdálenost záměru od EVL. Prezentované údaje o nízkém riziku střetů vrápence malého s větrnými elektrárnami jsou v souladu s poznatky prezentovanými v publikaci evropské společnosti pro ochranu netopýrů (EUROBATS), která se této problematice detailně věnuje (Rodrigues et al. 2008).

Vyhodnocení vlivů na Evropsky významnou lokalitu Libavá

Autor se zabývá pouze možností ovlivnění netopýra černého, neboť ostatní předměty ochrany EVL Libavá jsou vázány výlučně na území EVL. Na základě znalostí o biologii druhu a faktu, že netopýr černý nebyl během několikaletého sledování na lokalitě zaznamenán (Kočvara 2008), bylo riziko významně negativního ovlivnění biotopu tohoto druhu vyloučeno. Z důvodu dostatečné vzdálenosti místa záměru od EVL bylo vyloučeno také riziko rušení jedinců.

Autor hodnocení se zabýval otázkou, zda by se jedinci z populace vázané na EVL mohli střetnout s konstrukcí plánovaných větrných elektráren. Netopýr černý je schopen překonávat značné vzdálenosti, jedná se však o druh, který preferuje lesní stanoviště. Proto je jeho výskyt v otevřeném okolí plánovaných větrných elektráren málo pravděpodobný. V posouzení je z tohoto důvodu riziko střetu vyhodnoceno jako zanedbatelné. S tímto závěrem lze souhlasit také s ohledem na skutečnost, že ani ve výše zmiňované publikaci EUROBATS (Rodrigues et al. 2008) není pro tento druh uvedena ani známá kolize ani riziko střetů.

Hodnocení vlivů na celistvost EVL a PO

V této kapitole dr. Banaš nejprve definuje pojem celistvosti a jmenuje kritéria, která použil pro vyhodnocení vlivu na celistvost vybraných EVL a PO. Vzhledem k tomu, že celistvost lokalit se posuzuje ve vztahu k definovaným předmětům ochrany, jsou výsledky hodnocení uvedeny již v předchozí kapitole věnované jednotlivým druhům. Jelikož významný negativní vliv na předměty ochrany byl vyloučen, je i riziko vlivu na celistvost lokalit vyhodnoceno jako nevýznamné.

Hodnocení kumulativních vlivů

Autor hodnocení uvádí mezi možné kumulativní vlivy záměru jednak stávající zemědělské využívání zájmového území a také několik záměrů větrných elektráren, které se nacházejí v okolí. Možnost ovlivnění předmětů ochrany v definovaných EVL a PO v důsledku synergického působení hodnoceného záměru a dalších obdobných záměrů je vyloučena s odkazem na skutečnost, že u žádného z těchto záměrů nebylo shledáno riziko významně negativního ovlivnění. Autor posudku se s tímto tvrzením ztotožňuje. Riziko kumulativního ovlivnění je možné vyloučit především z toho důvodu, že hodnocený záměr nebude mít na lokality soustavy Natura 2000 žádný vliv.

Pořadí variant z hlediska vlivů na lokality

Záměr byl předložen v jedné variantě, proto je možnou alternativou pouze stávající zemědělské využívání zájmového území, které je v hodnocení uvedeno jako nulová varianta. Je možné souhlasit se závěrem autora hodnocení, že realizace aktivní varianty (předloženého záměru), která neznámá významné ovlivnění EVL a PO, resp. jejich předmětů ochrany, je z hlediska vlivu na soustavu Natura 2000 rovnocenné s variantou nulovou (zachování stávajícího stavu bez realizace záměru).

Zhodnocení navržených zmírňujících opatření

Autor hodnocení konstatuje, že není potřeba přijímat žádná zmírňující opatření pro eliminaci vlivu záměru na lokality soustavy Natura 2000. Je zřejmé, že jestliže byly vlivy na soustavu Natura 2000 vyloučeny, není nutné přijímat žádná opatření na jejich zmírnění.

4 Závěr

Předmětem předkládaného posudku je hodnocení vlivu záměru na lokality soustavy Natura 2000 dle §45i zákona č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění. Hodnoceným záměrem je plánovaná stavba větrného parku (5 větrných elektráren) u obce Potštát - Kyžlířov na území Olomouckého kraje. Hodnocení záměru bylo zpracováno v souladu s příslušným metodickým pokynem MŽP a svou strukturou i obsahovou náplní odpovídá posouzení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. Autor hodnocení (RNDr. Marek Banaš, Ph.D.) využil jako odborný podklad všechny relevantní dostupné materiály. Z výčtu uvedené odborné literatury a její citace v textu je zřejmé, že autor přistupoval pečlivě a s dostatečnou erudicí k hodnocení možných vlivů na předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000. Závěry hodnocení jsou odborně, logicky a srozumitelně argumentovány.

Lze konstatovat, že posouzení vlivu záměru na lokality soustavy Natura 2000 a předměty jejich ochrany je zpracováno na dobré odborné úrovni, v souladu s požadavky zákona č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění. Zpracovatel tohoto posudku se ztotožňuje se závěrem hodnocení, že záměr: „Větrné elektrárny Potštát - Kyžlířov“ nemá významný negativní vliv na celistvost a předměty ochrany žádné evropsky významné lokality či ptačí oblasti.

5 Návrh stanoviska

V této části posudku jsou dle metodického doporučení MŽP formulovány body 1., 3. a 4. kapitoly III přílohy č. 6 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

Souhrnná charakteristika předpokládaných vlivů záměru na životní prostředí z hlediska jejich rozsahu a významnosti

Hodnocení prokázalo, že realizace záměru „Větrné elektrárny Potštát - Kyžlířov“ nebude mít významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost lokality soustavy Natura 2000. Záměr se nachází mimo území soustavy Natura 2000. V okolí záměru se nacházejí PO Libavá, EVL Libavá a EVL Sudkova štola, na jejichž předměty ochrany nebude mít realizace ani provoz záměru žádný vliv.

Návrh opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů záměru na životní prostředí včetně povinností a podmínek pro sledování a rozbor vlivů na životní prostředí

Zpracovatel posudku nenavrhuje žádná zmírňující opatření.

Pořadí variant

Záměr byl předložen v jedné variantě, jejíž realizace je z hlediska vlivu na soustavu Natura 2000 rovnocenná s nulovou variantou, která představuje zachování stávajícího stavu území bez realizace záměru.

6 Seznam použité literatury a podkladů

Banaš M. (2007): Posouzení vlivu záměru - „Větrné elektrárny Potštát“ na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, 32 s.

Dürr T. (2007): Die bundesweite Kartei zur Dokumentation von Fledermausverlusten an Windenergieanlagen – ein Rückblick auf 5 Jahre Datenfassung. Nyctalus (N.F.), Berlin 12 (2-3): 108-114.

Kočvara R. (2008): Posouzení vlivu VTE (Větrných elektráren) na ptáky a další obratlovce. Posouzení záměru výstavby VTE na lokalitě Kyžlířov na základe aktuálního stavu záměru a řešené problematiky. 14 s.

Kolektiv (2001): Péče o lokality soustavy Natura 2000: Ustanovení článku 6 směrnice o stanovištích 92/43/EHS, edice Planeta, IX/ 4.

Kolektiv (2001a): Hodnocení plánů a projektů, významně ovlivňujících lokality soustavy Natura 2000: Metodická příručka k ustanovení článků 6(3) a 6(4) směrnice o stanovištích 92/43/EHS, edice Planeta, XII/1.

MŽP ČR (2007): 15. Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Věstník MŽP ČR, částka 11, s. 1 – 23.

Rodrigues, L., L. Bach, M.-J. Dubourg-Savage, J. Goodwin & C. Harbusch (2008): Guidelines for consideration of bats in wind farm projects. EUROBATS Publication Series No. 3 (English version). UNEP/EUROBATS Secretariat, Bonn, Germany, 51 pp.

Zákon ČNR ČR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.